

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 7)
z dnia 25 stycznia 2012 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 7)

25 stycznia 2012 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem poseł **Iwony Śledzińskiej-Katarasińskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zapoznała się z:

– informacją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o programie działania Narodowego Centrum Kultury w 2012 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Zina Jarmoszuk** dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, **Krzysztof Dudek** dyrektor Narodowego Centrum Kultury.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral**, **Ewa Sarnecka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. Porządek dzisiejszych obrad to: informacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o programie działania Narodowego Centrum Kultury w roku 2012. Rozumiem, że pan minister Zdrojewski wydelegował dyrektora NCK – pana dyrektora Dudka, abyśmy mogli o tym porozmawiać. Mamy także materiał, który nam przekazano. Myślę, że warto, ponieważ jest to instytucja odgrywająca ogromną rolę, a trochę tak działająca bez rozgłosu. Być może mamy też jakieś swoje oczekiwania. Bardzo proszę, zaczynamy od pana dyrektora, który nam powie, co się tam „święci” w tym NCK.

Dyrektor Narodowego Centrum Kultury Krzysztof Dudek:

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, NCK jest państwową instytucją powołaną w 2006 roku. Priorytetem jest tutaj działalność w zakresie szeroko pojętej edukacji kulturalnej oraz profesjonalizacja sektora kultury. Misją NCK, tak to zostało zapisane w statucie, jest: edukacja kulturalna i kreowanie zainteresowania kulturą i sztuką; promocja polskiego dziedzictwa narodowego, jako ważnego elementu europejskiego dziedzictwa kulturowego; prowadzenie prac badawczych w zakresie kultury; podwyższanie kwalifikacji kadr zajmujących się działalnością kulturalną; inspirowanie i wspomaganie działających w sferze kultury i dziedzictwa narodowego organizacji oraz ruchów społecznych. W tym zakresie NCK współpracuje zarówno z podmiotami administracji państwowej, jak również z samorządami terytorialnymi, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, a także z podmiotami prywatnymi, z szeroko pojętym biznesem.

Jeżeli chodzi o konkretne działania, to NCK skupia się tutaj głównie na programach dotacyjnych. To jest tryb, w którym realizujemy powierzone nam zadania, ale również prowadzimy kampanie społeczne, bieżącą działalność wydawniczą, działalność edukacyjną oraz działalność w zakresie promocji kultury polskiej.

Jeżeli chodzi o konkretne przedsięwzięcia, które były realizowane od początku powołania instytucji, to będą kontynuowane w 2012 roku. Warto wspomnieć, że NCK jest organizatorem największych programów stypendialnych w zakresie kultury. Wymienię tutaj program skierowany do młodych polskich twórców „Młoda Polska” oraz program „Gaude Polonia”, który jest skierowany do cudzoziemców z krajów Europy Wschodniej. Wspieramy przedsięwzięcia w zakresie promocji kultury polskiej. Warto wspomnieć, że naszym stypendystą był np. Rafał Blechacz, Sylwia Chutnik czy Nicolas Grosperre, który otrzymał niedawno Paszport „Polityki”.

Bardzo ciekawym przedsięwzięciem, o którym warto wspomnieć, jest program „Śpiewająca Polska”. Jest to program własny NCK polegający na wspieraniu chórów w szkołach powszechnych. Mogę powiedzieć, że dzięki programowi odrodziliśmy chóralistykę w szkołach powszechnych. W zeszłym roku w projekcie uczestniczyło 480 szkół. Łączna liczba uczniów, którzy korzystają z programu, wynosi około 5 tysięcy dzieci. Planujemy również rozwinąć podobne przedsięwzięcie w zakresie tańca. Realizowaliśmy pilotażowy program w zakresie tańca współczesnego, który nazwaliśmy „Rytm”.

Dużą częścią działalności NCK są sprawy związane z szeroko pojętym dziedzictwem kulturowym. Tutaj realizowaliśmy i będziemy realizować zadania w zakresie wielkich rocznic. Warto wspomnieć, że byliśmy organizatorami uroczystości na Westerplatte w 2009 roku. Realizowaliśmy obchody 600-lecia bitwy pod Grunwaldem, 30. rocznicy powstania „Solidarności”. Również w NCK pozostawały tak ważne przedsięwzięcia, jak konferencja ministrów kultury z państw Europy i Azji ASEM w Poznaniu oraz konferencja programu UNESCO „Pamięć Świata”.

Realizowaliśmy i będziemy kontynuować projekty, które pojawiły się w związku z polską prezydenturą w UE. Przygotowywaliśmy program „Kompetencje w Kulturze”.

Należy wspomnieć, że NCK było organizatorem Kongresu Kultury Polskiej w Krakowie w 2009 roku. Ten Kongres zaowocował poważnymi publikacjami w zakresie kultury poprzedzonymi badaniami, ale również jest ważne i warto to odnotować, że Kongres krakowski spowodował rozwój kongresów regionalnych. W zeszłym roku odbyło się kilka kongresów, w tym w Bydgoszczy, Katowicach i Łodzi. W tym roku również zwracają się do nas samorzady, które będą realizować podobne przedsięwzięcia. Mówi się tutaj m.in. o Gdańsku, Lublinie. W tym zakresie będziemy kontynuować tę działalność.

Realizujemy projekty związane ze sztukami wizualnymi. Chciałbym podkreślić, że NCK zarządza galerią „Kordegarda” przy Krakowskim Przedmieściu. W zeszłym roku po raz pierwszy realizowaliśmy tam zadania powierzone nam przez pana ministra. Współpracowaliśmy z Kancelarią Prezydenta RP organizując okolicznościowe wystawy, pokazując oryginał Konstytucji 3 Maja, insygnia orderu Orła Białego, tablicę z postulatami ze Stoczni Gdańskiej. Ta działalność również jest wpisana w plan pracy na 2012 rok. Mogę zasygnalizować, że 22 lipca będziemy otwierać wystawę rysunków z archiwum Ringelbluma. Będzie to związane z rocznicą Operacji Reinhardt, czyli likwidacji Żydów w Generalnym Gubernatorstwie.

Ważnym elementem działalności NCK jest działalność wydawnicza. Od kilku lat wydajemy kwartalnik „Kultura Współczesna”. Warto również wspomnieć o serii „Kultura się liczy”, gdzie publikujemy ważne dla kultury europejskiej opracowania. Wspomnę tutaj o takich pozycjach, jak „Ekonomia i kultura” Davida Throsby’ego czy bardzo mocno dyskutowanej w ostatnim czasie publikacji „Klasa kreatywna” Richarda Floridy.

W zakresie badań nad kulturą NCK realizuje projekt „Obserwatorium kultury”. Prace tego zespołu znalazły się w publikacjach prof. Burszty odnośnie do kultury miejskiej. Drugą publikacją była publikacja dotycząca stanu zróżnicowania kultury wsi i małych miast.

W roku 2012 będziemy kontynuować niezwykle ważny dla nas projekt Dom Kultury +. Który jest skierowany do domów kultury w miejscowościach poniżej 20 tysięcy mieszkańców. Program ten polega na tym, że realizujemy działania o charakterze edukacyjnym, ale warto wspomnieć, że również niezwykle istotnym projektem jest program „Infrastruktura domów kultury”, gdzie wspieramy projekty o charakterze inwestycyjnym. W 2012 roku te projekty będą dla nas bardzo ważne i zamierzamy kontynuować i rozwijać działalność w tym zakresie. To tyle z mojej strony.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję, panie dyrektorze. Jeśli chodzi o mnie, to może prosiłabym o takie doprecyzowanie w przynajmniej dwóch kwestiach. Gdy powstało NCK, mówiono o tym, że tak jak Instytut Mickiewicza ma być takim ośrodkiem działania na zewnątrz czy promowania i inicjowania pewnych wydarzeń, to NCK ma spełniać tę samą rolę i właściwie wyłącznie w odniesieniu do sytuacji wewnątrz, w Polsce. Z tego, co pan mówi, wynika, że w tej chwili oczywiście częściowo tak to wygląda, ale trochę mam takie wrażenie, że jak ktoś gdzieś coś nie może, to NCK w jakimś sensie, być może, wykorzystuje czy posyła. A je-

śli tak, to jaką częścią budżetu ministerstwa państwo dysponujecie i w rozstrzygnięciu jakich konkursów na jakie programy NCK uczestniczy? Po prostu chciałabym, aby ta panorama była pełna. Bardzo proszę.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Już odpowiadam, pani przewodnicząca. Dotacja NCK przyznana przez ministra wynosi 21 mln 964 tys. zł, w tym są programy stypendialne, o których wspominałem, czyli „Młoda Polska”, „Gaude Polonia”, program „Śpiewająca Polska” skierowany do szkół i samorządów oraz program quasi-stypendialny „Polsko-ukraińska wymiana młodzieży”. W tym roku zakończyliśmy nabór do programu „Infrastruktura domów kultury” z budżetem 9 mln zł. To są wszystkie programy, którymi w tej chwili zarządza NCK.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Bardzo proszę, czy ktoś z państwa ma jakieś pytania, uwagi, doświadczenia z NCK – dobre bądź złe? Bardzo proszę.

Posel Jerzy Fedorowicz (PO):

Pytań nie mam, bo wszystko jest bardzo precyzyjnie przygotowane, za co dziękuję. Właściwie chciałbym, tylko podziękować, bo wypada podziękować za przygotowanie kongresu krakowskiego i Europejskiego Kongresu Kultury, bo to były wydarzenia na wysokim poziomie i bardzo profesjonalnie zorganizowane. Byliśmy uczestnikami tego. Jako Komisja wzięliśmy udział w obydwu wydarzeniach, a w każdym razie było prezydium. Uważam, że to było bardzo dobrze przygotowane i za to dziękuję. Pytań szczegółowych właściwie nie mam, bo określony jest zakres waszego działania i środki. Jestem tylko ciekaw, co do tego, co było taką zmurą ostatnich lat, że naród zaczął „głuchnieć”? Głuchnąć.

Głos z sali:

Tracić słuch.

Posel Jerzy Fedorowicz (PO):

Właśnie mam wystąpić 21 lutego na spotkaniu dotyczącym języka polskiego i to mi się przyda. Czy to rzeczywiście tak się rozkręciło, że młodzież w szkołach śpiewa i korzysta z tych środków? Czy nastąpiła w tej dziedzinie jakaś poprawa? Tylko takie mam pytanie.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

To bardzo łatwo wymierzyć, dlatego że przed rozpoczęciem programu „Śpiewająca Polska” właściwie instytucja chórów szkolnych zanikła, a w tej chwili wspieramy w miarę naszych możliwości 480 placówek. Pięć tysięcy dzieci uczestniczy w tych chórach. Powiem tylko, że jest to poniżej zapotrzebowania. Krótko mówiąc, gdyby środki pozwoliły, to wspieralibyśmy większą liczbę szkół. To jest dla nas bardzo ważne, żeby pobudzać aktywne uczestnictwo w kulturze, a nie tylko bierne, czyli słuchanie i tracenie słuchu, ale właśnie uczestnictwo bezpośrednie.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Panie dyrektorze, jeszcze dopytam. Ile osób pracuje w NCK?

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

81 osób na etatach.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Barbara Bubula (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chciałabym zadać jedno pytanie bardziej ogólne i dwa bardziej szczegółowe.

To ogóle pytanie dotyczy tego, czy pan dyrektor zechciałby nam przedstawić elementy działania NCK, które są związane z promowaniem tradycyjnych polskich wartości kulturalnych związanych z tradycją konserwatywną i chrześcijańską. Chciałabym to uzasadnić, dlatego że pytałam również pana ministra Zdrojewskiego o równowagę w działalności ministerstwa kultury w zakresie promowania kultury współczesnej. Mówię tutaj nie o tradycji, o dziedzictwie narodowym, które w sposób oczywisty te wartości

promuje, chodzi mi o kulturę współczesną. Pytałam o to, czy nie dostrzega pan minister nierównowagi w zakresie promowania tych elementów kultury współczesnej, które są związane z wartościami czy tendencjami lewicowo-liberalnymi. W związku z tym chciałabym poprosić o wskazanie tych działań w zakresie dotyczącym kultury współczesnej po stronie NCK, które są związane z częścią społeczeństwa, która identyfikuje się z wartościami chrześcijańskimi. To po pierwsze.

Po drugie – chciałabym wyrazić zadowolenie z tego, że w ramach działalności NCK znalazła się promocja polszczyzny. Bardzo się cieszę z tego, że te działania są zakrojone na dosyć szeroką skalę, natomiast chciałabym poprosić o to, aby pan dyrektor zechciał powiedzieć, jaka część pieniędzy przypada na kampanię promującą język polski, jako wartość. Tutaj mamy zbiorczą kwotę na wszystkie kampanie w wysokości 2 mln 300 tys. zł. Jaka część z tego przypada na promocję języka polskiego, jako wartości?

Wreszcie trzecie pytanie – też szczegółowe. Prosiłabym o pokazanie nam, jakie szczególne działania są związane z obchodami 100. rocznicy śmierci Bolesława Prusa, która jest obchodzona w tym roku pod patronatem UNESCO. W informacji, którą otrzymaliśmy, mamy tylko króciutką wzmiankę o całej sprawie, natomiast nie są tu wymienione żadne szczegółowe przedsięwzięcia, jakie państwo zaplanowaliście. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Jeżeli pani poseł pozwoli, zacząłbym od tematu związanego z promocją języka polskiego. Rzeczywiście w 2012 roku rusza kampania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizowana przez Radę Języka Polskiego i NCK pod patronatem Prezydenta RP. Budżet tego przedsięwzięcia wynosi 2 mln zł i ta kwota nie została ujęta w tym sprawozdaniu, dlatego że formalnie nie otrzymaliśmy jeszcze decyzji finansowej w tym zakresie, jedynie promesę. W mojej ocenie jest to kampania bez precedensu. Ma na celu przybliżyć, szczególnie młodym Polakom, kwestie związane z językiem polskim. Główne przedsięwzięcia w tym zakresie to oczywiście kontynuowanie już uznanych projektów, takich jak „Dyktando” realizowane wcześniej przez senatora Bochenek. My podjęliśmy ten trud i „Dyktando” w tym roku odbędzie się. Drugie dyktando, troszeczkę luźniejsze, które zostało nazwane „Rymoliryktando”, realizowane jest przez Łukasza L.U.C. Rostowskiego – twórcę zakresu muzyki hip-hop. To ma formę takiego happeningu, więc to też będziemy w tym roku promować. Będą wydawnictwa przygotowane przez Radę Języka Polskiego w zakresie teorii języka, poprawności posługiwania się polszczyzną. Pan prezydent wręczy po raz pierwszy odznakę „Zasłużony dla Polszczyzny”. 21 lutego, w dniu ogłoszonym przez UNESCO, jako Dzień Języków Ojczystych, odbędzie się uroczysta gala w Teatrze Polskim, gdzie to wyróżnienie po raz pierwszy będzie wręczane. Będzie to połączone z koncertem, który będzie nawiązywał do języka polskiego. Mówiąc w wielkim skrócie scenariusz tego przedsięwzięcia jest zbudowany na rozmowie, czyli będziemy pokazywać różne formy dialogu. Tego samego dnia pani prezydentowa i pan minister Bogdan Zdrojewski otworzą wystawę w Pałacu Rzeczypospolitej, gdzie pokażemy chyba po raz pierwszy autograf Jana Kochanowskiego, rękopis „Balladyny” oraz rękopis „Kazań Świętokrzyskich”. Ważnym elementem jest budowanie profesjonalnej strony internetowej i tu będziemy wspierać Radę Języka Polskiego. Będzie to strona skupiająca różnego rodzaju przedsięwzięcia promujące język polski, też coś w rodzaju takiego pogotowia językowego. To będzie trwałe element tej akcji.

Przygotowujemy również kampanię promocyjną. Hasło, które wstępnie przyjęliśmy, brzmi: „Oj-czysty dodaj do ulubionych”. Będą spoty emitowane w radiu i telewizji publicznej – nieodpłatnie na zasadzie misji.

Jeżeli chodzi o promocję dziedzictwa narodowego, to mamy szereg ciekawych przedsięwzięć w tym zakresie, które również będziemy kontynuować. Taką chyba najbardziej rozpoznawalną akcją jest projekt związany z Katyniem. Przy okazji powstania filmu Andrzeja Wajdy „Katyń” realizowaliśmy tę akcję. Polegało to na tym, że przygotowaliśmy specjalne materiały edukacyjne, kampanię billboardową oraz kampanię spotową. Ta akcja jest kontynuowana i tutaj wspiera nas Instytut Pamięi Narodowej. Symbolem

tej akcji był „Guzik katyński”, który został rozproszony przez NCK w ilości około 1 miliona – w ciągu kilku lat. Również ciekawą akcją, w mojej ocenie, jest akcja „11/11 = Niepodległość”. Tam proponowaliśmy młodzieży wyszukiwanie bohaterów związanych z historią Polski. Sami przygotowaliśmy taką publikację, gdzie wskazywaliśmy mało znane życiorysy polskich bohaterów, jak chociażby pierwszy prezydent Łodzi po odzyskaniu niepodległości. Przypomnieliśmy sylwetkę rotmistrza Pileckiego, Wandy Gertz, która walczyła w legionach. To również chcemy kontynuować. Od tego roku wspieramy pismo „Niepodległość”, które jest wydawane od 1926 roku. Współwydawcą jest NCK. Uczestniczyliśmy i będziemy uczestniczyć w akcjach związanych z ważnymi filmami. Tutaj wspomnę chociażby wielką produkcję o Jerzym Popiełusce. W tym roku wspieraliśmy film „80 milionów”. Korzystamy z okazji, że takie filmy powstają i bardzo mocno skupiamy się na tym, żeby to stanowiło materiał edukacyjny, który za naszym pośrednictwem trafia do szkół.

Jeszcze jedna kwestia – Bolesław Prus. Tak, rzeczywiście zostaliśmy wskazani do realizacji zadań związanych z rocznicą Bolesława Prusa. Ten projekt realizujemy wspólnie z Instytutem Literatury PAN. Oczywiście w ramach tej rocznicy wydamy dzieła Bolesława Prusa. Przygotowujemy specjalne tłumaczenia dzieł na język francuski i angielski. Planujemy również powołanie specjalnego portalu, ale myślimy też o lżejszej promocji. Na przykład na Krakowskim Przedmieściu planujemy rekonstrukcję pojedynku Wokulski-Krzyszowski.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Pani poseł Grodzka.

Poseł Anna Grodzka (RP):

Panie dyrektorze, bardzo dziękuję za szerokie przedstawienie tego zakresu, o jaki pytała pani poseł Bubula. Ja mam pytanie jakby trochę z drugiej strony, tzn. mam pytanie dotyczące tego, co NCK robi dla wspierania nowej kultury, kultury skierowanej ku przyszłości, kultury młodego pokolenia a nie tylko tradycji narodowej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, dzieje się coś takiego, co ja bym wołała, żeby się nie działo – zwłaszcza w kulturze. Jedna strona pyta o tradycję i o kulturę kierowaną do osób wyznających wartości katolickie, druga strona zaczyna pytać o...

Poseł Anna Grodzka (RP):

Taka jest polityka kulturalna.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Tak, może taka jest polityka, tylko myślę, że nie tak powinno być, ale bardzo proszę, to będzie uzupełniające pytanie do odpowiedzi dla pani Bubuli.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Oczywiście to też jest bardzo ważny element. Kultura współczesna jest dla nas niezwykle ważna. Współpracujemy z takimi środowiskami, jak „Krytyka Polityczna”. Bardzo ważnym przedsięwzięciem był Rok Brzozowskiego. Wspólnie z „Krytyką Polityczną” zrealizowaliśmy szereg przedsięwzięć. Udało nam się ufundować tablicę w Neapolu poświęconą temu pisarzowi. Wydaliśmy, chyba po raz pierwszy po 1989 roku, „Płomienie” Brzozowskiego. Organizowaliśmy również wystawę poświęconą tej postaci.

Także z „Krytyką Polityczną” wydaliśmy bardzo ciekawą publikację „Ekonomia kultury”, gdzie zajmowaliśmy się takimi nowymi kwestiami, jak przemysły kreatywne, nowa kultura, uczestnictwo w kulturze. To zależy nie od tego, czy to jest prawa czy lewa strona, tylko od wartości merytorycznych. Z Fundacją „Korporacja Ha!art” wydawaliśmy szereg publikacji. Wspieramy takie offowe i nowoczesne przedsięwzięcia, jak festiwal Artura Rojka, OFF Festival, który właściwie składa się wyłącznie z przedsięwzięć alternatywnych i awangardowych. Jest to stały element działania NCK. Właściwie od drugiej edycji jesteśmy bardzo mocno obecni przy tym wydarzeniu. Mogę państwa poinformować, że ten festiwal został uznany, jako jeden z najlepszych festiwali muzycznych w Europie, tzw. średnich festiwali, więc jest to impreza, która dobrze rokuje.

W Kordegardzie również przedstawiamy szereg awangardowych wystaw i to także będzie przez nas kontynuowane.

Poseł Anna Grodzka (RP):

Ad vocem. Przemówienie było znacznie krótsze. Mam nadzieję, że w przyszłości programy związane z rozwojem, wspieraniem kultury współczesnej będą rozwijane w NCK. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Czy jeszcze są jakieś uwagi? Pan poseł Dziedziczak, pan poseł Świat.

Poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Chciałbym dopytać o jedną rzecz. W naszej Komisji przedstawiciel RP pytał o kulturę nowoczesną, kulturę przyszłości, kulturę skierowaną do młodzieży, a pan dyrektor w zasadzie opowiadał tylko o lewicowych projektach. Nie za bardzo rozumiem, czy kulturę nowoczesną, tzw. przyszłościową pojmuje pan tylko w sposób lewicowy? Wydaje mi się, że osoby, które mają tradycyjne wartości, też mają formy nowoczesne, też skierowane do młodzieży, więc proszę o pełne rozwinięcie odpowiedzi. Pytanie było konkretnie o sztukę nowoczesną skierowaną do młodzieży. Nie rozumiem, dlaczego tutaj osoby dzielają schemat, że może to być tylko tzw. kultura lewicowa.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Pan poseł Świat.

Poseł Jacek Świat (PiS):

W materiale zobaczyłem dwie rzeczy szczegółowe, o które chciałbym spytać. Po pierwsze – projekt „Bauman/Balka”. Przyznam się, że trudno mi zaliczyć pana Baumana do kultury narodowej i nie bardzo rozumiem, skąd ten projekt w ogóle się tutaj wziął, dlaczego jest realizowany ze środków NCK.

Druga rzecz. Moim zdaniem, bardzo zacy jest pomysł Nagrody Historycznej im. Kazimierza Moczarskiego, natomiast wątpliwością jest tu współorganizator, współfundator nagrody, czyli „Agora”. Wygląda na to, że nagroda im. Moczarskiego jest taką trochę „Nike” bis, czyli następuje jakby monopolizacja najbardziej prestiżowych nagród literackich w jednym środowisku ideowym.

Stąd ogólniejsze pytanie na temat jednak mechanizmu podejmowania decyzji. Jak to się dzieje? Czy to podmioty zgłaszają się do NCK, czy to jednak NCK wynajduje sobie partnerów i pomysły do realizowania? Jak to wygląda? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję. Pan poseł Bauć, pani przewodnicząca.

Poseł Anna Grodzka (RP):

Tylko ad vocem, przepraszam bardzo, ale nie można czegoś takiego, że pan profesora Baumana pana ekscentrycznym zdaniem nie poczytywać do zasobów kultury narodowej. To jest obraźliwe dla pana profesora i myślę, że na posiedzeniu komisji kultury takie sformułowania nie powinny się zdarzać.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Na posiedzeniu komisji kultury każdy ma prawo wygłosić swój pogląd. Przepraszam, ale proponuję nie prowadzić dyskusji.

Poseł Jerzy Fedorowicz (PO):

Już kiedyś prosiłem was, żeby mówić wtedy, kiedy przewodnicząca pozwoli.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

To jest bardzo trudne w tej Komisji. Bardzo proszę, pan poseł Bauć.

Poseł Piotr Bauć (RP):

Dziękuję bardzo. Właśnie też chciałem się spytać o to, o co pytał poprzednik, czyli o mechanizm, który powoduje, że takie a nie inne działania są realizowane – nie w kontekście światopoglądowym, tylko w kontekście po prostu ewentualnie jeszcze rozszerzenia ofert, które mogłyby jeszcze być. Na pewno dzieje się coś w kulturze, nie wszystko jest

rejestrowane, a myślę, że jest to ważne, by rejestrować, żeby nie zapomnieć, bo pamięć jest najważniejsza. To jest jedno pytanie.

Drugie pytanie jest, powiedzmy, techniczne. Rozumiem, że wszystkie wydawnictwa, publikacje i serie są finansowane z budżetu, czyli z podatków. W związku z tym mam pytanie o tzw. pełną dostępność. Czy wszystkie są dostępne on-line, np. wydawnictwa w wersji pdf? Rozumiem, są prawa autorskie, ale autorom płaci się za to, co wykonali, a dobrą tradycją jest, że gdy cokolwiek opracowujemy, wskazujemy autorów. Jest to finansowane z pieniędzy podatników, więc podatnicy powinni mieć pełną dostępność. Nie powinno to być ograniczone. Czy tak jest? Jeżeli nie, to kiedy to nastąpi.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Jeżeli chodzi o tryb realizacji zadań, o które państwo pytacie, to są to zadania własne NCK, czyli my planujemy w naszym budżecie z naszych środków i my sobie dobieramy partnerów, z którymi realizujemy poszczególne zadania, a czasami realizujemy je bez udziału innych podmiotów. Przykład nagrody im. Moczarskiego jest właśnie jednym z takich przedsięwzięć, które jest realizowane wspólnie z innym podmiotem. Tutaj jest to fundacja „Agora”, a wynika to z tego, że pomysłodawcą tej nagrody był Adam Michnik i on zaprosił nas do tego przedsięwzięcia.

Jeżeli chodzi o kwestię dostępności wydawnictw, to wszystkie wydawnictwa są dostępne w NCK. Przyznam, że jak większość wydawnictw mamy poważne problemy z dystrybucją, szczególnie z „Empikiem” i w tym roku chcemy stworzyć niezależną sieć dystrybucyjną opartą na księgarniach patronackich NCK. Chciałbym zaznaczyć, że szereg publikacji jest nieodpłatnych, np. tych w zakresie badań pokongresowych i to dystrybuujemy nieodpłatnie do instytucji, które są zainteresowane tymi publikacjami. W umowach z autorami zawsze zastrzegam i płacimy część honorarium za udostępnienie danego dzieła. Właśnie w formie elektronicznej, w formie pdf. W tym roku chcielibyśmy uruchomić taką księgarnię internetową. Do tej pory nam się to nie udało. Chcielibyśmy rozpoznać rynek i realizować to zadanie wspólnie z poważnymi podmiotami, które mają już jakąś sieć wydawnictw w formie elektronicznej. Rozmawialiśmy z Apple’em, z Emerson’em, ale wydaje się, że będziemy w stanie sami ten temat zrealizować. Niektóre publikacje już są dostępne w takiej wersji. Pochwalę się tutaj takim wydawnictwem komiksowym: „Nie ma radości bez niepodległości”, gdzie w rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości w formie komiksowej opowiedzieliśmy o drogach Polski do niepodległości. Umieściliśmy to w formatach pdf do nieodpłatnego pobrania. Tych pobrań było ponad 1,5 miliona, więc rzeczywiście jest to dobry kierunek, bo to samo wydawnictwo w formie papierowej sprzedało się w liczbie około 1000 egzemplarzy.

Poseł Piotr Bauć (RP):

Bo się sprzedawało.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Tak, bo się sprzedawało, to prawda, ale NCK nie jest instytucją komercyjną i dla nas priorytetem jest właśnie dostępność a nie to, żeby na tym zarabiać.

Poseł Piotr Bauć (RP):

Tu tylko uzupełnienie mojego pytania. Wiemy, że jest zawsze problem z kulturą, szczególnie, jeśli chodzi o wydawanie pieniędzy i np. zachęcanie ludzi młodych, czy ludzi, którzy niestety nie są finansowo dobrze stojący, by jednak korzystali. Bariera finansowa jest tu najgorszą barierą, jaką możemy postawić. Dlatego mówię: skoro za pieniądze podatników, to w zasadzie powinno to być bezpłatne, powiedzmy, że za symboliczną złotówkę.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

W niektórych przedsięwzięciach nie możemy tego zrobić, np. jeśli chodzi o serię „Kultura się liczy”. To jest nam narzucane przez autorów, których tłumaczymy. Są to tacy wybitni naukowcy, jak Richard Florida czy David Throsby i to było warunkiem wydania,

czyli odpłatne sprzedawanie, ale my nigdy nie kalkulujemy marży takiej, na której NCK zarabia. Jeżeli kalkulujemy cenę, to zawsze jest to na poziomie zwrotu kosztów.

Poseł Piotr Bauć (RP):

A czy można poprosić sponsorów?

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Przepraszam bardzo, to nie jest seminarium. Proszę powiedzieć, że pan chce jeszcze zabrać głos, a nie będziecie panowie tak się przerzucać odpowiedziami. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Bauć (RP):

Właśnie mam pytanie związane z finansowaniem kultury. M.in. są tu też wydawnictwa i pokazujemy, że kultura jest pewnym przemysłem, co prawda powiedzmy sobie, że jest to jakoś w nawias wzięte. Jest też kwestia sponsorów, sponsoringu, który mógłby zapłacić tę część autorską, bo jednak bariera, o której mówiłem, jest poważną barierą w konsumpcji, jeśli mówimy o gospodarczej stronie kultury. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor NCK Krzysztof Dudek:

Tak, przy niektórych przedsięwzięciach udaje nam się pozyskać sponsorów. Do tej pory współpracowaliśmy z firmami państwowymi, bo nie ze wszystkimi podmiotami chcemy współpracować na poziomie finansowym. To były następujące firmy: PZU, Bank PKO BP.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, oczywiście nie zabraniam, myślę, że po posiedzeniu Komisji pan dyrektor chętnie usiadzie i porozmawia z państwem w bardziej kameralnej atmosferze. Myślę, że temat i cel tego posiedzenia został spełniony. NCK odgrywa znaczącą rolę w realizacji polityki kulturalnej państwa i dobrze byłoby przyjrzeć się bliżej, co zamierza i jak to jest. To są bardzo różne dziedziny. Proszę zwrócić uwagę, że poza programami, wydawnictwami właściwie do wszystkiego, do każdej dziedziny sztuki czy do każdego obszaru kultury NCK może przyłożyć swoją energię i także swoje pieniądze. Jeśli nie ma już bardziej zasadniczych pytań, które się wiążą bezpośrednio z działalnością NCK i programami, które nam przedstawił pan dyrektor, to zamykałabym to posiedzenie. Zgłosił się jeszcze pan poseł Rusiecki, więc rozumiem, że ma jeszcze ważne pytania.

Poseł Jarosław Rusiecki (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Jedno szczegółowe pytanie, które mi się skojarzyło z ostatnimi spotkaniami z wyborcami. Dotyczy właśnie realizowanego programu „Dom kultury +” i „Infrastruktura domów kultury”. Generalnie, dobrze, że taki program jest. W swoim materiale pan dyrektor wskazuje, że partnerami są jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe. Z moich ostatnich kontaktów wynika, że jakby na nowo nasila się problem finansowania spółdzielczych domów kultury. Wiemy, że w części są one finansowane przez samych spółdzielców w opłatach czynszowych. Niestety, w czasach kryzysu spotyka się to z jakąś formą krytyki czy oszczędności, aby wyzbyć się tych domów kultury i niestety te domy kultury stają się najczęściej miejscem promocji disco polo stając się domem weselnym. Czy w tych programach zarówno merytorycznego wsparcia, jak i infrastrukturalnego wsparcia spółdzielcze domy kultury będą wyłączone, czy też mają szansę aplikowania o te środki? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Pani dyrektor odpowie, tak?

Dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego Zina Jarmoszuk:

Chciałam odpowiedzieć na pytanie. To są programy ministra. Program „Infrastruktura domów kultury” jest nowym programem ministra i właściwie była pierwsza odsłona. On jest skierowany tylko i wyłącznie do instytucji samorządowych, dlatego że chcemy

wesprzeć infrastrukturę ośrodków, centrów, domów kultury, która rzeczywiście jest zaniedbana. Jest to program wyłącznie do nich skierowany.

W tej chwili pracujemy nad drugą częścią programu, który ma się nazywać „Pracowania edukacji kulturalnej”. Tu pracujemy również z NCK. Rozmawiamy z panem dyrektorem na temat tego, jaka powinna być ta druga odsłona. Dlaczego ma to się nazywać „Pracownia edukacji kulturalnej” a nie jakby druga część programu „Infrastruktura domów kultury”? Dlatego, że przez tę pierwszą odsłonę, pierwszą nitkę tego programu – 9 mln zł, chcielibyśmy wzmocnić to, co mamy, czyli są to pieniądze przeznaczone na przebudowę, na remonty tego, czym dysponujemy. Druga część tego programu – mam nadzieję, że będzie to kolejne 9 mln zł, przynajmniej takie mamy plany, jeśli chodzi o programy ministra – ma być przeznaczona już dla bardzo różnych podmiotów. Chcielibyśmy, żeby w miejscowościach do 20 tysięcy mieszkańców powstawały pracownie – niezależnie od tego, jakie miałyby to być miejsce. Wtedy chcielibyśmy wesprzeć ludzi, którzy będą reprezentantami grupy, gwarantującej dobrą jakość działania. Przede wszystkim chodzi o działania edukacyjne. Wtedy spółdzielczy dom kultury, podmiot prywatny (oczywiście musi to być osoba prawna) będzie mógł aplikować o środki, które również będą przeznaczone na wyposażenie. Oczywiście będą one dużo mniejsze, bo chodzi o mniejszą modernizację, ale tu z kolei warunkiem będzie powiązanie z programem, czyli każdy podmiot aplikujący będzie musiał przedstawić program działania dotyczący tej pracowni, czyli generalnie program edukacyjny. Wtedy dopiero następstwem powiązania tych dwóch elementów będą przyznane środki. Jeszcze jedna uwaga. Oczywiście właściciel tego obiektu musi pokazać, że ten projekt będzie trwał w czasie, czyli właściciel musi dać gwarancję 5-letniego trwania tego projektu. Jednym słowem, przez 5 lat będzie prowadzona działalność w tej pracowni. Nazywamy to „pracownią” a nie „domem kultury”, ponieważ są to bardzo różne miejsca. Jeśli chodzi o to, o czym pan powiedział, panie pośle, czyli o spółdzielczy dom kultury, to też mamy świadomość tego, że bardzo często jest to mała przestrzeń do zagospodarowania. To tyle, jeśli chodzi o wyjaśnienie.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, o godz. 13.00 mamy nowe, trochę z nagła zwołane posiedzenie, w sprawie porozumienia międzynarodowego ACTA. Zamykam posiedzenie. Dziękuję państwu dyrektorom.